

Expunere de Motive

La conferința Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii, din SUA, în 1970, specialiștii și cercetătorii au definit *educația ecologică* astfel: ”procesul prin care sunt recunoscute valori și clarificate concepte pentru a se putea dezvolta abilități și atitudini necesare înțelegerii și aprecierii relațiilor dintre om, cultura din care face parte și mediul biofizic. Educația ecologică include exersarea luării unei decizii și formularea unui cod propriu de conduită privind calitatea mediului.” Așadar, educația pentru mediu nu este doar o formă de educație sau doar un instrument în rezolvarea problemelor de mediu și gestionarea resurselor naturale, ci reprezintă un întreg proces de o dimensiune esențială în recunoașterea valorilor mediului înconjurător, având ca scop îmbunătățirea calității vieții.

Actualele probleme de mediu sunt grave, iar educația școlară reprezintă o soluție viabilă, întrucât majoritatea elevilor din România nu au formată o educație ecologică. Pungile, ambalajele și cutiile aruncate în curtea școlii sau pe stradă sunt dovada clară a lipsei educației în acest sens, ce ar trebui să provină din familie și să fie consolidată în instituțiile de învățământ. Elevul trebuie să conștientizeze și să-și asume responsabilități în ceea ce privește mediul în care trăiește. Problemele de mediu nu se rezolvă de la sine, iar pentru a percepe mediul la adevărata valoare, elevii trebuie să vină în contact cu natura. Educația pentru protecția mediului trebuie înțeleasă ca **un mod de viață**.

În contextul societății cunoașterii, școala de mâine se construiește din transformări progresive ce alimentează continuitatea în schimbare. Ea are pecetea democratizării prin adaptarea curriculum-ului la specificul local și asigură caracterul integrat conținuturilor multidimensionale. Registrul bogat al „noilor educații” permite deschiderea școlii spre problematica lumii contemporane.

Protecția mediului, prioritate a lumii contemporane, regăsită în Strategia de la Lisabona și Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene este însușită de Guvernul României, exprimată prin promovarea unor politici sustenabile în ceea ce privește capitalul uman și natural și asumată prin acceptarea principiilor documentului UNESCO „Carta Pământului”, ca instrument educațional .

Educația ecologică răspunde acestei cerințe, investind în dezvoltarea gradului de conștiință și a

simțului responsabilității tuturor oamenilor față de mediu și problemele sale; ea vizează în egală măsură asimilarea de cunoștințe, formarea de atitudini și comportamente dezirabile, clarificarea valorilor, precum și un demers practic eficient.

În acest context, rolul educației ecologice este evident, el se concentrează pe modelarea viitorului cetățean capabil de a-și forma un punct de vedere obiectiv asupra realității înconjurătoare, de a-l incita la participare, devenind astfel conștient de viitor și de faptul că viața generațiilor de mâine depinde într-o mare măsură de opțiunile sale.

Educația ecologică este o educație prin și pentru valori, care poate dobândi forme concrete de realizare, la diferite nivele de școlaritate, livrând conținuturi informaționale în modalitate transdisciplinară, în context formal sau nonformal.

A promova în spațiul școlar o disciplină obligatorie care să transpună în practică obiectivele *educației ecologice* este un demers necesar.

Ecologia se studiază ca materie opțională din anul școlar 2007-2008. Ideea conform căreia ecologia ca disciplină școlară opțională nu este suficientă, are ca fundament opiniile mai multor specialiști și miniștrii ai Mediului.

De exemplu, **Korodi Atilla**, fost ministru al Mediului, declara că “ în școli, o oră pe săptămână alocată studiului mediului înconjurător este insuficientă”. Susținea, de asemenea, că dorește mai multă educație ecologică în școlile generale și liceele românești, după modelul european, referindu-se la modelul *Green Package* al ”cutiei verzi”, ce prevede lecții cu tematică despre mediul înconjurător înglobate tuturor materiilor școlare (matematică, fizică, chimie, limba maternă). De asemenea, **Borbely Laszlo**, tot fost ministru al Mediului, sprijinea introducerea ecologiei ca disciplină obligatorie la școală, pentru schimbarea mentalității.

Mai mult, în 2010, **Dmitri Medvedev**, președinte al Rusiei pe atunci și actual prim-ministru, le-a cerut administrațiilor competente să includă ecologia printre disciplinele școlare obligatorii. Liderul rus a criticat absența educației de această natură în școlile rusești și a declarat că „analfabetismul și indiferența din Rusia în domeniul ecologiei trebuie combătute“. Pe astfel de principii trebuie să se construiască și educația ecologică din școlile românești.

În România sunt implementate diferite proiecte și programe de educație ecologică, însă astfel de acțiuni au o perioadă de desfășurare redusă și nu sunt suficiente pentru schimbarea, în mod decisiv, a atitudinii și pentru consolidarea unei mentalități în această direcție. Totuși, respectul meritos față de natură, implicarea activă și de dimensiuni impresionante în proiectele

desfășurate la nivel național și internațional, reprezintă un motiv determinant pentru a pleda în favoarea introducerii ecologiei ca materie obligatorie .

O parte din profesori și părinți conștientizează nevoia de schimbare și acționează în acest sens, se implică direct sau își educă și își motivează copiii să se implice în acțiuni favorabile dezvoltării unei atitudini corecte față de mediu.

România a fost implicată și la nivel internațional în proiectul educațional ”ȘCOLI PENTRU UN VIITOR VERDE”, lansat de Organizația Internațională de Protecție a Mediului (World Wide Fund For Nature), pe perioada 05.01.2010-31.05.2010. De asemenea, ECO-ȘCOALA este un program la nivel internațional coordonat de Fundația de Educație pentru Mediul Înconjurător (F.E.E.), ce a debutat în 1999, cu 5 școli pilot , în prezent în jur de 150 de școli fiind înscrise, iar 10 au statut de Eco-Școală.

Exemplele pot continua. Aceasta este o dovadă solidă că voința, puterea și dorința de implicare există, însă de cele mai multe ori elevii nu sunt informați sau nu sunt motivați pentru a se implica, întrucât nu înțeleg ce reprezintă acest domeniu. Așa cum susținea Barry Commoner, *noi le furăm generațiilor viitoare elementele vitale: aerul și solul ... astfel că societatea contemporană trebuie să acorde o atenție prioritară naturii, să rezolve realist criza ecologică.* Singura șansă pentru păstrarea unui mediu mai curat o reprezintă copiii, ca viitori gestionari și consumatori ai resurselor naturale, ce pot interveni prin acțiuni constructive pentru salvarea acestora.

Prin conținuturile diverse, cu înalt grad de aplicabilitate și utilitate, care răspund intereselor de cunoaștere ale elevilor, prin modalitățile de abordare a acestora, prin utilizarea unor strategii didactice interactive, prin promovarea unor valori care țin de școala comunitară cerută de societate, disciplina obligatorie „Educație ecologică” constituie un element valoros al curriculum-ului la decizia școlii, un punct de întâlnire cu direcții promovate de alte sisteme educative europene.

Astfel propun modificarea și completarea Legii nr. 1 din 2011 a Educației Naționale, prin introducerea la articolul 68, după litera e, a literei f, care să cuprindă competențele ecologice.

DAN CRISTIAN POPESCU

